

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1 [ΒΙΒΛΙΟ Β', ΚΕΦ 3, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 55-56]

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρεταί. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γιγνόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο. «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι» καὶ ἐπεὶ γὰρ ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν. «Κριτίας τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκείνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2 [ΒΙΒΛΙΟ 2, ΚΕΦ 3, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 15-16]

Τον πρώτο καιρὸ ὁ Κριτίας καὶ ὁ Θηραμένης ἦταν ομοϊδεάτες καὶ φίλοι. Ὁ Κριτίας ὅμως - που ἀνάμεσα στ' ἄλλα εἶχε ἐξοριστεῖ κίολας ἀπὸ τοὺς δημοκρατικούς - εἶχε διάθεση νὰ σκοτώσει πολὺν κόσμον, ἐνῶ ὁ Θηραμένης ἐναντιωνόταν, λέγοντας ὅτι δὲν ἦταν λογικὸ νὰ θανατώνουν ἀνθρώπους μόνο γιὰ τὸν λόγον ὅτι τοὺς τιμοῦσε ὁ λαός, ἔστω καὶ ἀν δὲν πείραζαν σε τίποτε τὴν καλὴ τάξη. «Στὸ κάτω κάτω καὶ ἐγὼ καὶ ἐσύ ἔχουμε πει καὶ κάνει πολλὰ γιὰ ν' ἀποκτήσουμε δημοτικότητα» » του ἔλεγε. Ὁ ἄλλος πάλι ἀποκρινόταν (γιατί φερόταν ἀκόμη φιλικὰ στὸν Θηραμένη) ὅτι ὅποιος θέλει νὰ κυριαρχεῖ εἶναι υποχρεωμένος νὰ βγάξει ἀπὸ τὴ μέση ἐκείνους που θὰ μπορούσαν νὰ του σταθοῦν ἐμπόδιο: «Κι ἀν φαντάζεσαι ὅτι ἐπειδὴ εἶμαστε τριάντα καὶ ὄχι ἓνας ἡ ἐξουσία μας δὲν χρειάζεται τόση φροντίδα ὅσο καὶ μίᾳ προσωπικῆς τυραννίας εἶσαι ἀνόητος».

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1) Να μεταφράσετε το χωρίο
«Ὡς δε ταῦτα.....οἰμώξομαι;»

μονάδες 30

2) **ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ**

- α) Ποια στάση τήρησε η Βουλή την ώρα της σύλληψης του Θηραμένη και για ποιο λόγο ; Ο ίδιος ο Θηραμένης από την πλευρά του πώς αντέδρασε μπροστά στον θάνατο;

μονάδες 10

- β) Ποια τα ειδικότερα σημεία διαφωνίας ανάμεσα στον Κριτία και τον Θηραμένη ; Να χαρακτηριστούν με σύντομο τρόπο [να ληφθεί υπόψη το β' απόσπασμα]

μονάδες 10

3) **ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της συγγραφικής ικανότητας του Ξενοφώντα; Πόσα και ποια είναι τα είδη των έργων του;

μονάδες 10

4) **ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ**

- α) Με ποιες λέξεις του κείμενου έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω όροι = σχέση, άξονας, παραφροσύνη, αντίρρηση, διαφήμιση.
μονάδες 5

- β) Να γράψετε δύο νεοελληνικά παράγωγα, απλά ή σύνθετα, των λέξεων:

όρῳσα, ἀποθνήσκειν, ἐπεκαλεῖτο, ἀπολιπεῖν, ἔπασχε.

μονάδες 5

5) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

- α) τῆ φωνῆ, τό παιγνιῶδες, ῥῆμα, θεούς, τοῦ ἀνδρός, δηλοῦντα: να γραφεῖ η ἴδια πτώση του ἄλλου αριθμοῦ.
- β) τό παιγνιῶδες, μάλα, μεγάλη, ἀξιόλογα, τῷ καλῷ: να γραφούν οι ἄλλοι βαθμοί.
- γ) εἶχεν, ὄρῳσα, εἰπεῖν: να γραφεῖ β' ενικό προστακτικῆς ὅλων των χρόνων των ρημάτων στα οποία ἀνήκουν οι τύποι.
- δ) ἀπήγαγον, ἐπήρετο, εἶπεν: να γίνει εγκλιτικὴ ἀντικατάσταση.

μονάδες 20

6) ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

- α) Να χαρακτηρίσετε συντακτικὰ τις παρακάτω λέξεις του κειμένου ἀνθρώπους, μεγάλη, τοῦ θανάτου, Σατύρω, διὰ τῆς ἀγορᾶς.
- β) Να αναγνωριστῆ συντακτικὰ (εἰσαγωγή, ἐκφορὰ, χρήση) η παρακάτω πρόταση
.. <<ὅτι οἰμῶξοιτο>>

μονάδες 10